

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ และการนำมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 71 คน (ร้อยละ 55.9) และเพศชายจำนวน 56 คน (ร้อยละ 44.1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 25-30 ปีมากที่สุด จำนวน 65 คน (ร้อยละ 51.2) รองลงมาคือ 31-40 ปี จำนวน 24 คน (ร้อยละ 18.9) และมีอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 15.7) ตามลำดับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพมีครอบครัวจำนวน 67 คน (ร้อยละ 52.8) และโสดจำนวน 60 คน (ร้อยละ 47.2) ตามลำดับ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดจำนวน 103 คน (ร้อยละ 81.1) รองลงมาคือปริญญาโทจำนวน 16 คน (ร้อยละ 12.6) และอื่นๆ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 4.7) ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูสอนศาสนา จำนวน 69 คน (ร้อยละ 54.3) และครูสอนสามัญจำนวน 58 คน (ร้อยละ 45.7) ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ 1-3 ปี มากที่สุด จำนวน 43 คน (ร้อยละ 33.9) รองลงมาคือ มากกว่า 10 ปี จำนวน 42 คน (ร้อยละ 33.1) และ 4-6 ปี จำนวน 31 คน (ร้อยละ 24.4) ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ ความเข้าใจของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อหลักการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ

สรุปโดยภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ ในโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 48.04 รองลงมาคือมีความรู้ ความเข้าใจในระดับน้อย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 20.47 และมีความรู้ความเข้าใจในระดับดีมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.36 ถือเป็นจำนวนผู้มีความรู้ ความเข้าใจจำนวนน้อยที่สุด

3) ผลการวิเคราะห์ระดับการนำกระบวนการตรูปียะฮู อิสลามียะฮูมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ตอบแบบสอบถามมีการประเมินว่า ระดับการนำกระบวนการตรูปียะฮู อิสลามียะฮูมาปรับใช้ในโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.9751 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.49099 ซึ่งโดยภาพรวมมีระดับการนำมาปรับใช้อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการนำกระบวนการตรูปียะฮู อิสลามียะฮูมาปรับใช้ในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้บุคลากรครูและนักเรียนมีวินัย ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีอمانةฮู และคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.77) โรงเรียนได้ส่งเสริมและจัดให้มีการอ่านอัลกุรอ่านนะบะวียะฮู (ดูอาห์ยามเช้ายามเย็น) ที่โรงเรียนเป็นประจำทุกวัน ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.74) โรงเรียนให้ความสำคัญและส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาอิสลามตามวาระและโอกาส ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.79) โรงเรียนได้ส่งเสริม สั่งห้ามมิให้บุคลากรและนักเรียนเข้าใกล้สิ่งที่เป็นที่ต้องห้ามตามหลักการศาสนาอย่างสม่ำเสมอ เช่น ยาเสพติดและอบายมุขต่างๆ ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.91) โรงเรียนได้จัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่สอดแทรกการตรูปียะฮู อิสลามียะฮูไว้เสมอ ($\bar{X}=3.40$, S.D.=1.06) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์แนวทางการนำกระบวนการตรูปียะฮู อิสลามียะฮูมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช แยกออกเป็นด้านๆ ได้ดังนี้

1) ด้านวิชาการ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้น้ำหนักและความสำคัญกับการอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา โดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการตรูปียะฮู อิสลามียะฮู โดยยึดอัลกุรอ่าน อัลหะดีษและประวัติศาสตร์อิสลามมากที่สุด รองลงมาให้มุ่งเน้นการปฏิบัติตนตามหลักการศาสนา ส่งเสริมให้นำกระบวนการตรูปียะฮู อิสลามียะฮูบูรณาการเข้ากับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการแสวงหาความรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการตรูปียะฮู อิสลามียะฮูให้ถ่องแท้ตามลำดับ นอกจากนั้นจากการให้สัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการโรงเรียนมุสลิมสันติธรรมมูลนิธิมองว่าแนวทางการนำกระบวนการตรูปียะฮู อิสลามียะฮูมาปรับใช้ในโรงเรียนนั้นอยากให้มีการเปิดเวทีพูดคุยกันอย่างต่อเนื่อง จัดเวทีพูดคุย จัดเวทีกิจกรรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ไม่ใช่เป็นการบรรยายเพียงอย่างเดียว แต่ให้เป็นการถกเถียง การพูดคุย เพื่อให้สิ่งนี้ตกผลึก เพราะการพูดบรรยายอย่างเดียว มันไม่สามารถตกผลึก เพราะมันไม่เกิดการขบคิด มันต้องมีกรณีศึกษา (Case Study) มันต้องมีการทำการบริหารจัดการความรู้หรือ KM (Knowledge Management) มันต้องมีกิจกรรมหลายๆอย่างเพื่อให้ตกผลึกทางจิตวิญญาณ เมื่อครูตระหนักแล้วเรื่องจิตวิญญาณ แล้วหลังจากนั้นเราก็ค่อยไปออกแบบเรื่องกิจกรรมต่างๆให้กับนักเรียน ดังนั้นการตรูบียะฮ์จึงไม่ใช่การยึดเยียดความรู้ ที่ให้นักเรียนต้องเรียนกิตาบนั่น กิตาบนี แบบนั้นไม่ใช่ ไม่ว่าคนเรียนกิตาบอะไรก็แล้วแต่ ถ้าหากจิตวิญญาณของคุณยังไม่เปิด มันไม่สามารถทำให้เกิดความรู้ใดๆ แต่ถ้าหากจิตวิญญาณของคุณเปิดเมื่อไร คุณอ่านอะไร คุณเรียนอะไร มันก็จะบังเกิดผลทั้งหมด และอะไรก็ตามที่มันไม่ใช่ มันก็จะสกัดหมดด้วยอัตโนมัติ ดังนั้นหัวใจสำคัญของการตรูบียะฮ์คือจิตวิญญาณ

2) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในทุกๆด้านมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพูด การกระทำและการปฏิบัติบิดาต ในทุกโอกาสและสถานที่ ไม่เฉพาะเจาะจงแต่ในโรงเรียนเท่านั้น รองลงมา ก็ให้สร้างกลุ่มแกนนำด้านคุณธรรม จริยธรรมทั้งครูและนักเรียน

3) ด้านการสร้างแรงจูงใจ

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นพ้องต้องกันว่า ควรยกย่อง สรรเสริญ ให้รางวัล และกำลังใจแก่ผู้ที่ปฏิบัติตนในการเป็นแบบอย่างที่ดีและมีมารยาทดีตามกรอบอิสลามมากที่สุด รองลงมา ก็ควรสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งหลาย

4) ด้านประวัติศาสตร์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าควรนำอัตชีวของบุคคลในประวัติศาสตร์มาศึกษา วิเคราะห์และถอดบทเรียน โดยเฉพาะประวัติของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และบุคคลในยุค สะละฟุศศอลิหฺ ให้กับครู นักเรียน เพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมา มองว่าควรส่งเสริมให้นักเรียนจัดนิทรรศการเกี่ยวกับอัตชีวประวัติบุคคลในอดีต รองลงมา ก็ให้มีการแข่งขันการเขียนเรียงความ หรือเล่าเรื่องถึงคุณงามความดีของบุคคลในประวัติศาสตร์อิสลามหรือบรรพบุรุษในท้องถิ่น

5) ด้านการล่าห้บเต็อนและการลงโทษ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะว่า การล่าห้บเต็อนและการลงโทษเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ต้องนำมาใช้ในกระบวนการตํารุบียะฮุนักเรียนเพื่อให้เกิดความล่าหนักและห่างไกลจากสิ่งที่ไม่ดี แต่ทั้งนี้ต้องมีกระบวนการและขั้นตอนอย่างชัดเจนและรัดกุมมากที่สุด รองลงมา มองว่าให้ใช้กระบวนการในการพูดคุย ตักเต็อน คำแนะนำที่ดี และการปลอบประโลมเพื่อให้ล่าหนักและกลับตัว และให้บําเพ็ญประโยชน์แทนการลงโทษตามล่าดับ

6) การนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มองว่าควรส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้ครูและนักเรียนปรับใช้วิธีชีวิตตามรูปแบบอิสลามและนำมาใช้ในชีวิตประจำวันให้เห็นเป็นที่ประจักษ์มากที่สุด รองลงมาคือการสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนอยากทำความดี

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาดํารุบียะฮุน อิสลามียะฮุนและการนำมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปราย ดังนี้

1) ศึษาาระดับความรู้ ความเข้าใจของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อการดํารุบียะฮุน อิสลามียะฮุน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อการดํารุบียะฮุน อิสลามียะฮุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชไม่ได้เรียนมาในสถาบันปอเนาะหรือสถาบันที่สอนศาสนาอิสลามโดยตรงมาโดยตลอด หรืออาจไม่ได้ผ่านกระบวนการอบรม ชัดเกล้าแบบวิธีอิสลามและจบการศึกษาด้านอิสลามศึกษาทุกคน บางส่วนอาจจะเรียนและจบการศึกษาด้านสามัญมาแล้วว่นๆ ทำให้ระดับความรู้ ความเข้าใจของครูผู้สอนต่อการดํารุบียะฮุน อิสลามียะฮุนไม่เด่นชัด และไม่เข้าใจต่อกระบวนการดํารุบียะฮุน อิสลามียะฮุนอย่างถ่องแท้ และบางครั้งถึงแม้ว่าบุคลากรครูที่จบอิสลามศึกษามาแล้วก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่า จะรู้และเข้าใจการดํารุบียะฮุน อิสลามียะฮุนเสียทั้งหมด ซึ่ง

สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของซากิริน สุมาลี(2560) รองผู้อำนวยการโรงเรียนมุสลิมสันติธรรม มุลินธิ ว่า เนื่องมาจากความเข้าใจเรื่องการตรูบียะฮฺ อิสลามียะฮฺในบ้านเรานั้นยังไม่ค่อย มั่นก็ทำให้การ นำมาใช้อยู่ในระดับน้อย เขายังไม่เข้าใจว่าการตรูบียะฮฺคืออะไร เขาเข้าใจเพียงตะอูลีมเพียงอย่างเดียว และที่สำคัญเขาไม่เข้าใจว่าตะอูลีมมีความแตกต่างกับตรูบียะฮฺอย่างไร ตะอูลีม ตรูบียะฮฺ และ อีกอย่างคือตะอูตีบ แต่บ้านเรารู้จักเพียงตะอูลีมเพียงอย่างเดียว เมื่อรู้เพียงตะอูลีมอย่างเดียว มั่นก็ เน้นแค่การท่อง การจำ ไม่มีการฝึกฝน และสอดคล้องกับการให้คำสัมภาษณ์ของอับดุลเลาะ แวววรรณจิตต์ (2560) รองผู้จัดการโรงเรียนอัลมูวาหฺฮียัตินว่า ครู อาจารย์ บุคลากรที่เข้าใจต่อหลักการ ตรูบียะฮฺยังมีน้อย โดยส่วนใหญ่รู้เพียงพื้นฐานและเพียงผิวเผินเท่านั้นเอง ยังไม่มีใครที่เข้าใจอย่าง ลึกซึ้งต่อการตรูบียะฮฺ อิสลามียะฮฺ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของประเทือง สินทรัพย์ (2545) เรื่อง ความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูในการประเมินตนเองเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ กลุ่ม ตัวอย่างคือผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่จำนวน 310 คน จาก 23 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูส่วนใหญ่มี ความเข้าใจในการประเมินตนเองเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาอิตะ เจ๊ะแหว (2558) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการ พัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษเอกชน จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษเอกชนจังหวัดปัตตานี ยังขาดการบริหารและการจัดการศึกษาที่ดี ผู้บริหาร ส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่แปรสภาพเป็นสถานศึกษาสอนศาสนาควบคู่สามัญ ผู้บริหารยังยึดติดกับการบริหารและการจัด การศึกษาแบบเก่าอยู่ ยังขาดความชำนาญในการบริหารงานด้านต่างๆ ยังไม่คุ้นชินกับเทคนิคและ วิธีการบริหารรูปแบบใหม่ๆของยุคปฏิรูปการศึกษา ทำให้ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษเอกชนจังหวัดปัตตานีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับ มุศฎาะฟา อัสลิบาอียฺ (1381ฮ.ศ.) ที่ได้กล่าวถึงความทุ่มเทในการเขียนและวิเคราะห์ หนังสืออัตชีวประวัติของท่านนบี ﷺ ว่า เพื่อให้เหล่านักศึกษาได้ซึมซับความรู้ความเข้าใจและบทเรียน ต่างๆจากอัตชีวประวัติของท่านนบี ﷺ เพื่อนำไปเป็นแบบอย่างในการยืนหยัดอย่างมั่นคงบนศาสนา และการใช้ชีวิตที่งดงามแก่คนทั่วไป ใช้เป็นแนวทางในการเผยแพร่ (ตะอูวะฮฺ) สูการเปลี่ยนแปลงและ

พัฒนาให้ดีขึ้นในทุกๆมิติของชีวิต เพื่อให้จะให้แบบอย่างของท่านนบี ﷺ ได้ฉายแสงเจิดจรัส พร้อมกับขจัดความมืดมนออกไปจากทุกหัวใจมนุษย์ เพื่อให้สังคมมุสลิมโดยรวมได้หวนคืบสู่ความบริสุทธิ์ มั่นคง และความเป็นประชาชาติตัวอย่างอีกครั้ง และยังคงคล้องกับอายะฮ์อัลกุรอาน ที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงกล่าวว่า

﴿ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ﴾

(ฟาฏร:28)

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่มีความรู้จากปวงบ่าวของพระองค์เท่านั้น ที่เกรงกลัวอัลลอฮ์”

ท่านอิบน์ มัสอูด رضي الله عنه กล่าวว่า “ผู้ที่มีความรู้ นั้นไม่ใช่ผู้ที่มีความสามารถพูดคุยสนทนาได้อย่างมากมาย แต่ทว่าผู้มีความรู้ นั้นก็คือผู้ที่มีความเกรงกลัว (ต่ออัลลอฮ์) อย่างมากมายต่างหาก” (Ibnu Kathir,6:545)

และท่านอะหฺมัด บิน ศอลิหฺ อัลมิศรี ย จากอิบนิ วัษบ จากมาลิกกล่าวว่า “แท้จริง ความรู้ นั้นไม่ใช่เพราะการรายงาน (รวิวายะฮ์) อย่างมากมาย แต่ความจริงแล้วความรู้ นั้นคือรัศมี ที่อัลลอฮ์ได้ทรงให้มันเกิดขึ้นในหัวใจ” และท่านอะหฺมัด บิน ศอลิหฺ อัลมิศรี ยังกล่าวอีกว่า “แท้จริง ความเกรงกลัว (คือชยะฮ์) นั้น ไม่ใช่เพราะการรายงาน (รวิวายะฮ์) อย่างมากมาย ส่วนความรู้ที่อัลลอฮ์ ทรงบัญญัติที่ต้องปฏิบัติตามนั้นก็คืออัลกุรอานและอัลสุนนะฮ์ และสิ่งที่มาจากบรรดาศอหาบะฮ์ หลังจากนั้นก็มาจากบรรดาผู้นำมุสลิม ดังนี้ไม่สามารถรู้และเข้าใจได้ เว้นแต่ด้วยการรายงาน (รวิวายะฮ์) และการตีความ (ตะอวีล) คำกล่าวของท่าน “รัศมี” ท่านต้องการความเข้าใจของความรู้ และรู้ความหมายของมัน” (Ibnu Kathir,6:545)

สุฟยาน อัษเชารี ย์ กล่าวว่า จากอบี หัยยาน อัตตะมิมีย จากคนผู้หนึ่ง ซึ่งเขากล่าวว่า “ผู้รู้ นั้นมี 3 ประเภท คือ 1) ผู้ที่รู้จักอัลลอฮ์และรู้จักคำสั่งของอัลลอฮ์ 2) ผู้ที่รู้จักอัลลอฮ์แต่ไม่รู้จักคำสั่งของอัลลอฮ์ และ 3) ผู้ที่รู้จักคำสั่งของอัลลอฮ์แต่ไม่รู้จักอัลลอฮ์ ดังนั้นผู้ที่รู้จักอัลลอฮ์และรู้จักคำสั่งของอัลลอฮ์ คือผู้ที่เกรงกลัวอัลลอฮ์และรู้จักขอบเขตและบทบัญญัติต่างๆของพระองค์ และผู้ที่รู้จักอัลลอฮ์แต่ไม่รู้จักคำสั่งของอัลลอฮ์ คือผู้ที่เกรงกลัวอัลลอฮ์แต่ไม่รู้จักขอบเขตและบทบัญญัติต่างๆของพระองค์ และผู้ที่รู้จักคำสั่งของอัลลอฮ์แต่ไม่รู้จักอัลลอฮ์ คือผู้ที่รู้จักขอบเขตและบทบัญญัติต่างๆของอัลลอฮ์ แต่ไม่เกรงกลัวต่อพระองค์” (Ibnu Kathir,6:545)

2) ศึกษาระดับการนำกระบวนการตรูบียะฮฺ อิสลามียะฮฺมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการนำกระบวนการตรูบียะฮฺ อิสลามียะฮฺมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการนำกระบวนการตรูบียะฮฺ อิสลามียะฮฺมาปรับใช้ในโรงเรียนอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชทุกโรงเรียน มีความตั้งใจและความมุ่งมั่นที่จะผลิตนักเรียนให้เป็นคนดีตามกรอบของอิสลาม และประสบความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้ กอปรกับโรงเรียนแต่ละโรงเรียนที่ต้องการที่จะสร้างชื่อเสียงของตนเองให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป และสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครองว่าโรงเรียนสามารถให้การอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนดี อยู่ในกรอบของศาสนา และสร้างความสำเร็จด้านการศึกษาได้ และอีกประการสำคัญก็คือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชทุกโรงเรียนได้ยึดเอาแนวทางและหลักการตรูบียะฮฺ อิสลามียะฮฺมาจาก อัลกุรอานและอัลหะดีษเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชทุกโรงเรียนว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของบุคลากรครู นักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม เราได้ยึดเอาอัลกุรอานและอัลหะดีษในการนำมาปรับใช้ในโรงเรียน (นายนิรัฎ เทพลักษณะ ผู้อำนวยการโรงเรียนประทีปศาสตร์) กระบวนการตรูบียะฮฺในโรงเรียน ไม่ว่าจะป็นกิจกรรมโครงการ หรือการอบรมสั่งสอน แน่แน่นอนว่าเราจะยึดหลักการจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ (นายธวัชชัย วิเชียรสงวาม ผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนศาสตร์วิทยา) การสร้างบุคลิกภาพของครูและนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมนั้น สำหรับมุสลิมแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาจากที่มาจากที่สำคัญของอิสลาม นั่นก็คืออัลกุรอาน และอัลหะดีษของท่านนบีท่านนั้น ซึ่งโรงเรียนก็นำมาใช้อยู่แล้ว แต่จะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจและการนำกระบวนการตรูบียะฮฺมาปรับใช้ของทุกคนในโรงเรียน (นายจักกฤษ พิฎลกาฬ ผู้อำนวยการโรงเรียนมตร่อฮาดุลอูลูมิดีน) ได้มีการนำหลักการจากอัลกุรอานและอัลหะดีษมาใช้ในกระบวนการตรูบียะฮฺ อิสลามียะฮฺในการสร้างบุคลิกภาพด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน แต่อาจจะไม่เข้มข้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจต่อกระบวนการตรูบียะฮฺอิสลามียะฮฺของบุคลากรครู (นายชากีร์น สุมาลี รองผู้อำนวยการโรงเรียนมุสลิมสันติธรรมมูลนิธิ) โรงเรียนได้ใช้หลักการจากอัลกุรอานและอัลหะดีษในการตรูบียะฮฺนักเรียนให้เป็นคนดี โดยได้วางเป็น

สไลด์แกนหรือปรัชญาของโรงเรียนว่า ความรู้และคุณธรรมอิสลามเป็นทางนำการดำเนินชีวิต (นายอับดุลเลาะ แวววรรณจิตต์ รองผู้จัดการโรงเรียนอัลมุวาหะฮิดีน) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของไมซาเราะ ซุนนัรกี (2556:บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่อง วิธีการตักเตือนนักเรียนในโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 5 คน ครู 6 คน และนักเรียน 11 คน ผลการวิจัยพบว่า วิธีการตักเตือนนักเรียนในโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารมี 6 รูปแบบ คือ การใช้เรื่องราวจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ การเป็นแบบอย่างที่ดี การสนทนา การฝึกแบบค่อยเป็นค่อยไป การลงโทษและการทำค่ายอบรม และยังมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาวิธีการตักเตือนนักเรียนโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร คือ การสร้างแรงจูงใจให้ครูมีกำลังใจในการศึกษาอัลกุรอานและอัลหะดีษเพิ่มเติม หาบุคลากรภายนอกที่มีความรู้การใช้อัลกุรอานและอัลหะดีษในการตักเตือนนักเรียนร่วมกับครูในโรงเรียน พัฒนาคู่มือหรือแบบฝึกหัดการเป็นแบบอย่างที่ดี จัดสรรเวลาให้เพียงพอ เพื่อให้ครูมีรอบปีสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานตักเตือนนักเรียน และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้ทราบถึงวิธีการและผลที่เกิดกับนักเรียนเมื่อผ่านการตักเตือนแล้ว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุมีนีะห์ บุงอตาหยง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต1 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ บุคลากรครูทั้งภาควิชาศาสนาและสามัญจำนวน 393 คน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต1 ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากเหมือนกันทุกด้าน ส่วนรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต1 พบว่า ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามใน 6 รูปแบบ คือ กิจกรรมทะเลาะเถาะฮ์ กิจกรรมละหมาดกียามุลลัยลีในรูปแบบญะมาอะฮ์ กิจกรรมการถือศีลอดร่วมกัน 1-2 ครั้งต่อเดือน กิจกรรมพี่เตือนน้อง เพื่อนเตือนเพื่อน กิจกรรมบรรยายเกี่ยวกับความประเสริฐของคุณธรรมจริยธรรม และค่ายอบรมจริยธรรมอิสลาม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาซัน ปือราเฮง (2553 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาในอิสลาม : แนวคิดและกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นทางการวิจัยเชิงเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า ระบบการศึกษาในอิสลามเป็นระบบการศึกษาแห่งพระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของ มีความเป็นสากล ครอบคลุมและสมบูรณ์แบบ มีความยืดหยุ่นและทันสมัย สอดคล้องกับธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทุกยุคสมัย

การศึกษาอิสลามมาจากรากฐานสำคัญ 3 แหล่ง คือ อัลกุรอาน อัลหะดีษ และทัศนะของปวงปราชญ์มุสลิม มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความศรัทธามั่นและภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงสร้าง กระบวนการจัดการเรียนรู้ในอิสลามมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ หลักสูตรที่ครอบคลุมและสมดุล กระบวนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและหลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม พร้อมทั้งมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และยังคงคล้องกับ Kunwee (2550) ที่กล่าวถึง การคิดเชิงประยุกต์ (Applicative Thinking) ว่า คือ การนำ “บางสิ่ง” มาใช้ประโยชน์ โดยปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสถานะที่เฉพาะเจาะจง การประยุกต์เป็นวิธีการนำบางสิ่งมาใช้ประโยชน์ “บางสิ่ง” ที่นำมาใช้นั้น อาจเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำมาใช้ประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยปรับให้เข้ากับบริบทแวดล้อมที่เป็นอยู่อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ “บางสิ่ง” นั้น อาจเป็นวัตถุดิบของที่นำมาใช้นอกเหนือบทบาทหน้าที่เดิมเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทใหม่

การคิดเชิงประยุกต์ในความหมายอื่น

- 1.การประยุกต์ เป็นการนำ “ภาคทฤษฎี” สู “การปฏิบัติ”
- 2.การประยุกต์ เป็นการนำ “ความรู้สาขาหนึ่ง” มาปรับใช้กับ “อีกสาขาหนึ่ง”
- 3.การประยุกต์ เป็น “การปรับใช้” มิใช่ “การลอกเลียน”
- 4.การประยุกต์ นำ “บางส่วน” ของ “บางสิ่ง” มาใช้
- 5.การประยุกต์นำสิ่งหนึ่งมาปรับใช้ใน “บทบาทหน้าที่ใหม่” เพื่อ “เป้าหมายใหม่”

การประยุกต์ เป็นการนำ “ภาคทฤษฎี” สู “การปฏิบัติ”

การประยุกต์เป็นการนำทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ แนวคิด เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มักมีการประยุกต์ทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริงในการแก้ปัญหา เพราะมีความเป็นรูปธรรมมากกว่า

การประยุกต์ เป็นการนำ “ความรู้สาขาหนึ่ง” มาปรับใช้กับ “อีกสาขาหนึ่ง”

การประยุกต์เป็นการนำความรู้ในสาขาหนึ่งมาปรับใช้กับอีกสาขาหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเจาะจงบางประการ เช่น ความรู้ในทางคณิตศาสตร์จะถูกนำมาประยุกต์ใช้ในแทบจะทุกด้านของชีวิตตั้งแต่เรื่องเล็ก ๆ ไปจนถึงเรื่องใหญ่ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่ การคำนวณภาษีเงินได้ การตัดเย็บเสื้อผ้า การกีฬา เป็นต้น

การประยุกต์ เป็น “การปรับใช้” มิใช่ “การลอกเลียน”

การประยุกต์เป็นการนำสิ่งหนึ่งหรือแนวคิดหนึ่งมาปรับใช้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง การประยุกต์จึงแตกต่างจากการลอกเลียน การลอกเลียนเป็นการนำสิ่ง ที่อยู่ในบริบทหนึ่งมาใช้ในอีกบริบทหนึ่งทั้งหลักการ วิธีการและรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม ในบริบทที่แตกต่างกัน ส่วนการประยุกต์เป็นการนำเพียง “บางสิ่ง” จากภายนอกมาใช้ประโยชน์ การ นำมาใช้จะอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจถึงความแตกต่างกันในบริบท สถานที่ เวลาและองค์ประกอบอื่นๆ

การประยุกต์ นำ “บางส่วน” ของ “บางสิ่ง” มาใช้

การประยุกต์เป็นการใช้ประโยชน์เพียงบางส่วนของสิ่งนั้นไม่ใช่การนำทั้งหมดมาใช้ แต่ดึงมาเฉพาะส่วนที่ตอบวัตถุประสงค์ เช่น การประยุกต์อาจเป็นการนำเอา “หลักการ” และ “รูปแบบ” บางส่วนของสิ่งนั้นมาปรับใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทใหม่ โดยเปลี่ยนแปลง รูปแบบและวิธีการใช้งานให้สอดคล้องกับส่วนประกอบอื่น ๆ ในบริบทใหม่

การประยุกต์นำสิ่งหนึ่งมาปรับใช้ใน “บทบาทหน้าที่ใหม่” เพื่อ “เป้าหมายใหม่”

การประยุกต์ลักษณะนี้ ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ตามหน้าที่ที่ควรเป็น แต่เป็นการ นำไปใช้ประโยชน์ในวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งอาจทำได้ทั้งสิ่งของและแนวคิด เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และตอบสนองวัตถุประสงค์การใช้งาน

สรุป การคิดเชิงประยุกต์เป็นการคิดเพื่อดึงความสามารถในการนำบางสิ่งมาปรับใช้ ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมและเวลาขณะนั้น เพื่อบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ ช่วยให้สามารถปรับตัวและปรับใช้สิ่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมเข้ากับยุคสมัยที่บริบท แวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เราสามารถแก้ปัญหาในวิถีทางที่ถูกต้องได้ และช่วยให้เราสามารถสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ๆ ที่ใช้การได้เพิ่มขึ้นจำนวนมาก การพัฒนาทักษะการคิดเชิงประยุกต์จึงเหมาะสมสำหรับทุก กลุ่มคน ทุกเพศและทุกวัย การคิดเชิงประยุกต์เป็นอีกหนึ่งการคิดที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการก้าวขึ้นเป็น “นักคิด” ผู้มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการเรียนรู้ที่จะเลือกและนำสิ่งดี ๆ มา สู่วิถีชีวิตของตน และเป็นการคิดที่จำเป็นต้องพัฒนาในส่วนของทัศนคติ และลักษณะนิสัยด้วย เช่นเดียวกับการคิดในมิติอื่น ๆ เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตตามธรรมชาติของเรา อันจะช่วยให้คิดได้ ทันที เมื่อมีปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข

3) ศึกษาแนวทางการนำกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการนำกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมาปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่กำหนดไว้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านการสัมพันธ์และการลงโทษ และด้านการนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน คือการอบรมและพัฒนาครูมากที่สุด รองลงมาคือผ่านโครงการและการทำกิจกรรม

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชทุกโรงเรียนที่มีต่อบุคลากรครูในการทำหน้าที่อบรมสั่งสอนและการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เนื่องจากบุคลากรครูเป็นผู้สั่งสอนนักเรียน มีความใกล้ชิดกับนักเรียนและมีเวลาอยู่ร่วมกับนักเรียนมากกว่ากลุ่มบุคลากรใดๆที่ทำหน้าที่อยู่ในโรงเรียน ซึ่งนักเรียนมีโอกาสที่จะซึมซับความรู้ การปฏิบัติตนและมารยาทต่างๆจากครูผู้สอนได้ทุกเมื่อ และถือว่าบุคลากรครูคือหัวใจหลักและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าและมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อครูได้รับการพัฒนาที่ดี นั่นก็ย่อมส่งผลดีต่อนักเรียนและโรงเรียนโดยรวมด้วย สอดคล้องกับการให้การสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนประทีปศาสน์ถึงแนวทางการส่งเสริมให้โรงเรียนนำกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมาปรับใช้ในโรงเรียนว่า ขั้นแรกต้องจัดอบรมสัมมนาครูให้มีความเข้าใจ โดยวิทยากรที่มีความเข้าใจเรื่องกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุ แล้วครูก็นำความรู้ความเข้าใจที่ได้ไปถ่ายทอดได้อย่างถูกต้อง พร้อมกับจัดการอบรมให้กับนักเรียนด้วย และสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนาศาสตร์วิทยาว่า ประการแรกเลยคือการสร้างองค์ความรู้ สร้างความเข้าใจการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุให้กับบุคลากรครู โดยการอบรม เชิญผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้ หรือให้บุคลากรครูฟังการบรรยายธรรม หรืออาจจะเป็นการร่วมกันพูดคุยในวงเล็กๆ หรือการทะเลาะเถียง หรือชี้แจงในช่วงของการประชุม เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และให้บุคลากรได้ตระหนักว่า การตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมีความสำคัญ ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการและกระบวนการในการที่จะนำไปใช้และพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพสังคมปัจจุบันถือว่ามี ความสำคัญอย่างยิ่งและยังอยู่ในบริบทของโรงเรียนก็ย่อมมีความสำคัญเพิ่มขึ้นไปอีก มีการนะฮ์ฮะฮุ และนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์และหาบทสรุปไปสู่การแก้ไข พัฒนาด้วยระบบตรูปียะฮุต่อไป และยังสอดคล้องกับคำให้การสัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัสยิดร่อฮาดุลอุลุมิตดินว่า ประเด็นที่สำคัญ

ที่สุดของแนวทางในการส่งเสริมการนำกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมมาปรับใช้ก็คือ ต้องสื่อสารให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกส่วนมีความเข้าใจ แลเห็นถึงความสำคัญ และมองไปในทิศทางเดียวกันต่อการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมมาปรับใช้ให้เกิดขึ้นกับครูและนักเรียนให้ได้ ซึ่งถือเป็นเรื่องด่วนที่สำคัญและไม่ง่ายนักในการที่จะทำให้ทุกคนเข้าใจ อาจต้องใช้เวลาในการสร้างความรู้ ความเข้าใจและให้เกิดความตระหนัก ประเด็นต่อมาการให้กำลังใจและกำลังสนับสนุนกับบุคลากรในการที่จะนำกระบวนการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมมาปรับใช้ ซึ่งผู้บริหารเองก็ต้องมีวิสัยทัศน์และกล้าพอที่จะนำการตรูปียะฮุ อิสลามียะฮุมมาปรับใช้ให้เกิดผลจริง และสอดคล้องกับคำให้การสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการโรงเรียนมุสลิมสันติธรรมมูลนิธิว่า อยากให้มีการเปิดเวทีพูดคุยกันอย่างต่อเนื่อง จัดเวทีพูดคุย จัดเวทีกิจกรรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ไม่ใช่เป็นการบรรยายเพียงอย่างเดียว แต่ให้เป็นการถกเถียง การพูดคุย เพื่อให้สิ่งนี้ตกผลึก เพราะการพูดบรรยายอย่างเดียว มันไม่สามารถตกผลึก เพราะมันไม่เกิดการขบคิด มันต้องมีกรณีศึกษาหรือ Cast Study มันต้องมีการทำการบริหารจัดการความรู้หรือ KM (Knowledge Management) มันต้องมีกิจกรรมหลายๆอย่างเพื่อให้ตกผลึกทางจิตวิญญาณ เมื่อครูตระหนักแล้วเรื่องจิตวิญญาณ แล้วหลังจากนั้นเราก็ค่อยไปออกแบบเรื่องกิจกรรมต่างๆให้กับนักเรียนต่อไป และสอดคล้องกับการให้คำสัมภาษณ์ของรองผู้จัดการโรงเรียนอัลมูวาหะฮิดีนว่า เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในหลักการตรูปียะฮุมมาปรับใช้กับบุคลากรครู เพราะผู้ที่เข้าใจต่อหลักการตรูปียะฮุมมาปรับใช้มีส่วนใหญ่รู้เพียงพื้นฐานและเพียงผิวเผินเท่านั้นเอง ยังไม่มีใครที่เข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อการตรูปียะฮุมมาปรับใช้ และเปิดโอกาสให้บุคลากรครู นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ให้มีการชัด เกลาจิตใจ ซึ่งปกติก็มีการละหมาดห้าเวลาอยู่แล้ว และทำการบรรจุลงในปรัชญาของโรงเรียนเลยว่า ความรู้และคุณธรรมจริยธรรมอิสลามเป็นทางนำแห่งการดำเนินชีวิต ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติดี โดยมีการมอบเกียรติบัตรและประกาศคุณงามความดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรัลย์ สีทา (2556:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพความมีจริยธรรมและการพัฒนาจริยธรรมของครูผู้สอนโรงเรียนมนตรีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต3 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดีของครูย่อมมีผลต่อการพัฒนานักเรียน และการพัฒนาจริยธรรมของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านความประพฤติของครูให้ดีขึ้นได้และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ครูมีเหตุผลกับนักเรียนมากขึ้นและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน นักเรียนมีความเห็นว่า การพัฒนาจริยธรรมของครูที่เหมาะสมทำให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนได้ และสอดคล้องกับแนวทางการตรูปียะฮุมมาปรับใช้ของปราชญ์อับนิก็อยยิม รอหิมะฮุลลอฮุ (อ้างถึงใน

อัปศุรอรุหมาน บิน อัปศุลการ์ริม อัลอุบัยยิด:1414) ซึ่งท่านได้กล่าวถึงแนวทางการตรูบียะฮ์ไว้ดังนี้

- 1) ใครที่ละเลยการสั่งสอนลูกในสิ่งที่จะเกิดประโยชน์กับเขา และปล่อยให้ละเลยเขา แม้แต่เขาได้ทำร้ายลูกของเขาอย่างที่สุดแล้ว และเด็กๆส่วนใหญ่เมื่อความไม่ดีและความเสื่อมเสียของพวกเขาจากการที่พ่อแม่ละเลย ละทิ้งการสอนสั่งในบทบัญญัติและสุนนะฮ์ต่างๆของศาสนาแก่พวกเขา นั่นก็เท่ากับว่าพ่อแม่ได้ทำให้ช่วงวัยแบบเขาของพวกเขาย้ายไปโดยไม่ได้ประโยชน์ใดๆ และเมื่อพวกเขาโตไปแล้วก็จะไม่ยังประโยชน์ใดๆต่อตัวของพวกเขาและต่อพ่อแม่ของพวกเขา
- 2) สิ่งที่เป็นความปรารถนาสูงสุดก็คือจรรยา มารยาทที่สูงส่งของพวกเขา เพราะแท้จริงแล้วพวกเขาเติบโตขึ้นมาพร้อมกับต้องกลับไปดูแลผู้ให้การอบรมสั่งสอนพวกเขาในขณะที่พวกเขายังเล็กอยู่ด้วย
- 3) จำเป็นจะต้องให้เด็กๆห่างไกลจากการปะปนอยู่กับการละเล่นที่ไร้สาระต่างๆ
- 4) จำเป็นที่พ่อแม่ของพวกเขาต้องห่างไกลจากการโกหกต่อแหล่งอย่างเด็ดขาด เพราะหากว่าเมื่อใดก็ตามที่เส้นทางการโกหกต่อแหล่งเป็นเรื่องง่ายสำหรับพวกเขา นั่นก็หมายความว่า ได้ทำความเสียหายต่อความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้าและยับยั้งจากความดีงามทั้งหมด
- 5) ต้องห่างไกลจากความเกียจคร้าน ว่างงานและความสะดวกสบายที่เลยเถิดจนนำมาซึ่งความขี้แยแก่ตัวเขาเอง
- 6) จะต้องนำเขากลับมาให้ความสำคัญกับช่วงทำยามค่ำคืน เพราะนั่นคือเวลาที่เต็มไปด้วยคุณค่าและความดีงาม ดังนั้นหากสามารถปฏิบัติได้ในยามเล็กอยู่ ก็จะเป็นการง่ายสำหรับเขาที่จะปฏิบัติเมื่อยามเติบโต
- 7) ให้เขาห่างไกลจากการเลียดจากกรกิน การพูด และการนอน เพราะสิ่งเหล่านี้จะนำมาซึ่งความขาดทุน และจะทำให้การเป็นบ่าวพลัดพลังจากความดีงามทั้งดุนยาและอาคีเราะฮ์
- 8) จะต้องให้เขาห่างไกลจากแรงปรารถนาของอารมณ์ใฝ่ต่ำจากเรื่องปากท้องและอวัยวะเพศให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ เพราะถ้าหากปล่อยให้ละเลยมันก็จะป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียอย่างใหญ่หลวงและยากเกินกว่าที่จะเยียวยาแก้ไขได้
- 9) จงระมัดระวังและปกป้องเขาอย่างที่สุดจากสิ่งมีนเมาต่างๆที่จะมาทำลายสติปัญญาของเขาและนำมาซึ่งความพินาศย่อยยับในทุกมิติของชีวิต
- 10) ก็มาน้อยแล้วที่ผู้เป็นพ่อเป็นแม่ได้ขาดทุนทั้งดุนยาและอาคีเราะฮ์ เนื่องจากปล่อยให้ละเลยลูกๆให้ตกอยู่ในความหายนะของการเป็นผู้ปฏิเสธของผู้เป็นพ่อเป็นแม่เองที่ไม่ยอมเชื่อฟังและปฏิบัติตามต่อสิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้กำหนดแก่พวกเขาทั้งในเรื่องของการศึกษาหาความรู้ที่ยังประโยชน์และการงานที่ดีทั้งหลาย ซึ่งทำให้ผู้เป็นพ่อเป็นแม่ไม่ได้รับประโยชน์ใดๆจากลูกๆของเขา และลูกๆของเขาก็ไม่สามารถให้ความดีงามและประโยชน์ใดๆแก่พวกเขา และนี่คือผลพวงที่เลวร้ายของผู้เป็นพ่อเป็นแม่ได้รับ และสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของรอยาลี วาฮะ อาจารย์วิทยากรอิสลามศึกษา ที่มองว่า การตรูบียะฮ์ อิสลามียะฮ์ในสถาบันการศึกษาของเราไม่เป็นไปตาม

ความคาดหวังมากนัก นั่นอาจเป็นเพราะการขาดความบะระาะกะฮุ ทั้งๆที่สถาบันการศึกษาของเราก็เป็นสถาบันที่สอนศาสนาอยู่แล้ว เราเคยตั้งข้อสงสัยใหม่ว่า ทำไมโต๊ะครูหรืออุstadah ในสมัยก่อนถึงประสบความสำเร็จในการอบรมสั่งสอนศิษย์ ทั้งๆที่ไม่ได้มีสื่ออะไรมากมายเลย มีการบริหารจัดการตามศักยภาพที่มี แต่ในที่สุดการอบรมสั่งสอนศิษย์ก็ประสบความสำเร็จ นี่ไม่ใช่เพราะความบะระาะกะฮุหรือkah หรือ ทั้งนี้มองว่า ผลของการอามัล (การปฏิบัติตน) อัคลาก (จริยธรรม) และความอิคลาศ (ความบริสุทธิ์ใจ) ของผู้เป็นครูที่จะส่งผลให้ศิษย์ประสบความสำเร็จ และในปัจจุบันนี้ หากเรามองด้วยสายตาที่เป็นกลางและหัวใจที่ยุติธรรมแล้ว ครู และผู้บริหารส่วนใหญ่มีคุณลักษณะเช่นไรหรือ

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปรับใช้ ขอแยกเป็นประเด็น ดังนี้

1) ความรู้ ความเข้าใจต่อการตรูบียะฮุ อิสลามียะฮุ

1.1 ครู ผู้บริหารควรศึกษาเรียนรู้อัลกุรอานและอัลหะดีษอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ และเน้นการปฏิบัติจากบทเรียนที่ได้จากอัลกุรอานและอัลหะดีษอย่างเคร่งครัด

1.2 ผู้บริหารควรร่วมมือกับคณะครูในการจัดกลุ่มศึกษาอัลกุรอานสัปดาห์ละครั้ง พร้อมสนับสนุนอย่างเต็มที่และเป็นรูปธรรม

1.3 ครู ผู้บริหารของแต่ละโรงเรียนควรจัดเวที พูดคุย ถกเถียง เสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ตกผลึกทางความคิดในการจัดการกระบวนการตรูบียะฮุ อิสลามียะฮุในโรงเรียน และเดินไปในทิศทางเดียวกัน

1.4 ครู ผู้บริหารต้องก้าวข้ามความขัดแย้งทางสังคมแนวคิดคณะเก่า คณะใหม่ให้มากที่สุด โดยแสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง และมีความยำเกรงให้มากที่สุด

1.5 เชิญวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์เฉพาะด้านการตรูบียะฮุ อิสลามียะฮุ มาให้ความรู้ บรรยาย อบรมแก่บุคลากรครูเป็นระยะๆ

2) การนำกระบวนการตรูบียะฮุ อิสลามียะฮุมาปรับใช้

2.1 ผู้บริหารและบุคลากรครูต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในทุกๆ ด้าน ทุกเวลา และสถานที่

2.2 ผู้บริหารและบุคลากรครูต้องมีความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริงต่อการให้การตักเตือนและตักเตือนนักเรียน ซึ่งนอกจากต้องตั้งใจทำหน้าที่อย่างดีที่สุดแล้ว ต้องหมั่นขออภัยต่ออัลลอฮ์และตะวั กัลต่อพระองค์

2.3 ครูที่ทำหน้าที่ตักเตือนต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจการตักเตือนอย่างแท้จริง และเป็นบุคคลที่มีความอ่อนน้อม อ่อนโยนและเสียสละ ใจกว้างพร้อมรับฟังคำแนะนำ ตักเตือน และยินดีให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้เสมอในทุกโอกาส

2.4 การนำกระบวนการตักเตือนไปปรับใช้กับใครคนใดคนหนึ่งให้ได้ผลและ สำเร็จนั้น ไม่มีสูตรสำเร็จแน่นอนตายตัวเหมือนกันทุกคน บางวิธีและกระบวนการตักเตือนนี้อาจจะ สำเร็จกับคนนี้ แต่วิธีและกระบวนการเดียวกันนี้อาจจะใช้ไม่ได้ผลกับอีกคนหนึ่ง ดังนั้นผู้ที่เป็ นผู้รอบปีย จะต้องรู้จักและเข้าใจผู้ที่ตนทำการตักเตือนเป็นรายบุคคลอย่างแท้จริง พร้อมทั้งมีความรู้และเข้าใจ การตักเตือนในวิธีการและกระบวนการเป็นอย่างดีเช่นกัน และนำมาใช้ถูกคน ถูกสถานที่ เวลาและ โอกาส

2.5 การตักเตือนถือว่าเป็นหัวใจหลักและกลไกสำคัญของการจัดการศึกษา อิสลามในการสร้างอุมมะฮ์ที่มีคุณภาพ เป็นแนวทางการอบรมบ่มเพาะตามแนวทางของท่านนบี ﷺ ที่ ทรงประสิทธิภาพที่สุด แต่ที่เป็นปัญหาที่ทำให้ระบบการตักเตือนล้มเหลวเพราะขาดบุคลากรที่มี ความรู้ ที่ทุ่มเทและเสียสละอย่างจริงจัง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาต้องมุ่งเน้นเรื่องนี้เป็นประเด็น ตื่นๆของการจัดการศึกษาอิสลาม และนำสู่ภาคปฏิบัติอย่างจริงจัง

3) แนวทางส่งเสริมการนำกระบวนการตักเตือน อิสลามียะฮ์มาปรับใช้

3.1 ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณ และส่งเสริมกระบวนการตักเตือนอย่าง จริงจัง และให้มองเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในการพัฒนาและการสร้างคน

3.2 โรงเรียน ครอบครัว ชุมชน ควรร่วมมือกันในการสร้างแนวการปฏิบัติตนของ นักเรียนที่เป็นแนวเดียวกัน สอดคล้องกัน เพื่อให้นักเรียนเห็นแนวและกรอบการปฏิบัติตนที่เหมือนกัน และไม่รู้สึกรัดแย้งกันในความรูสึก

3.3 ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ และกล้าพอที่จะนำกระบวนการตักเตือน อิสลามียะฮ์มาปรับใช้ให้เกิดผลจริง

3.4 ครอบครัวหรือผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมและมีหัวใจที่เป็นกลาง หากนักเรียนกระทำความผิดหรือมีปัญหาใดๆ จะต้องไม่เข้าข้างหรือเป็นไปในลักษณะการปกป้องลูก แต่จะต้องใจกว้าง ยอมรับฟัง และหาทางร่วมกันแก้ไข และให้ความร่วมมือในกระบวนการตักเตือนให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้ โดยไม่ทิ้งภาระทั้งหมดให้กับโรงเรียนแต่เพียงลำพัง

3.5 ให้มีการนำกระบวนการตักเตือน อิสลามียะฮ์ไปปรับใช้กับโรงเรียนอื่นๆที่ไม่ใช่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ครอบครัว ชุมชนและสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) เสนอให้มีกระบวนการศึกษาและวิจัยต่อในเรื่องของวิธีการ เพื่อให้กระบวนการตักเตือนใช้จริงในบริบทสังคมที่แตกต่างกัน
- 2) ให้มีการต่อยอดศึกษาวิจัยเรื่องนี้ต่อไป พร้อมนำเสนอผลการเปลี่ยนแปลงจากการนำกระบวนการตักเตือน อิสลามียะฮ์มาปรับใช้

Prince of Songkla University
Pattani Campus